

Raport

Absencja chorobowa w 2024 r.

DEPARTAMENT STATYSTYKI I PROGNOZ AKTUARIALNYCH

Warszawa, 2025 r.

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Opracowały: Ewa Karczewicz, Agnieszka Sikora

Wydział Badań Statystycznych

Akceptowała: Hanna Zalewska

Dyrektor Departamentu Statystyki i Prognoz Aktuarnych

www.zus.pl

www.psz.zus.pl

Uwaga: Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych tabelach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”

Absencja chorobowa jest zjawiskiem dynamicznym, zmiennym sezonowo i zależnym od uwarunkowań środowiskowych.

Czasowa nieobecność z powodu choroby w miejscu pracy umożliwia powrót do zdrowia.

Absencja chorobowa dotyczy przede wszystkim samego ubezpieczonego, ale jej wymiar ma wpływ na finanse ubezpieczonego. Skutki ekonomiczne absencji chorobowej dotyczą zarówno ubezpieczonego, pracodawców, jak i systemu ubezpieczeń społecznych.

Przynajmniej raz w ciągu całego 2024 roku na zwolnieniu lekarskim przebywało 7,7 mln osób, w tym ubezpieczeni w ZUS stanowili populację 7,1 mln osób. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba ubezpieczonych, którzy korzystali ze zwolnień ukształtowała się na zbliżonym poziomie, spadek był niewielki, rzędu 0,1%.

W 2024 r. spędziliśmy ponad 290 mln dni na zwolnieniach lekarskich, zarówno z tytułu choroby własnej, jak i z tytułu opieki nad dziećmi czy innymi członkami rodziny.

W porównaniu do 2023 r. wykorzystano więcej o 2,8 mln dni, przy większej o 0,4 mln liczbie wystawionych zaświadczeń lekarskich. Przeciętnie z powodu choroby własnej ubezpieczeni w ZUS przebywali w całym roku 33,60 dnia, a przeciętna długość zaświadczenia lekarskiego z tytułu choroby własnej wyniosła 10,83 dnia. W porównaniu z rokiem poprzednim, korzystaliśmy częściej ze zwolnień krótkich. Do 5 dni zostało wystawionych 9,5 mln zaświadczeń z tytułu choroby własnej, w tym zaświadczeń jednodniowych 1,7 mln.

1. ABSENCJA CHOROBOWA OGÓŁEM

W 2024 r. w *Rejestrze zaświadczeń lekarskich*¹ zarejestrowano 27,4 mln zaświadczeń lekarskich² o czasowej niezdolności do pracy na łączną liczbę 290,0 mln dni absencji chorobowej z tytułu choroby własnej, opieki nad dzieckiem oraz opieki nad innym członkiem rodziny, wystawionych zarówno ubezpieczonym w ZUS, jak i ubezpieczonym w KRUS, w INNYCH instytucjach w Polsce czy w INNYM państwie.

¹ według stanu bazy na dzień 08.01.2025 r.

² w przypadku gdy ubezpieczony był zatrudniony u kilku pracodawców jednocześnie i lekarz wystawił odpowiednią liczbę zaświadczeń lekarskich o niezdolności do pracy w tym samym wymiarze i przypadającej w tym samym okresie przyjmuje się tylko jedno zaświadczenie.

Tabl. 1 Absencja chorobowa w latach 2023-2024

Lata	Liczba dni absencji chorobowej		Liczba zaświadczeń lekarskich	
	Ogółem	w tym: ubezpieczeni w ZUS	Ogółem	w tym: ubezpieczeni w ZUS
	w mln			
2023	287,2	250,7	27,0	25,2
2024	290,0	253,5	27,4	25,5
dynamika				
2023 = 100	101,0	101,1	101,5	101,4

W porównaniu do 2023 r. obserwujemy wzrost liczby dni absencji chorobowej o 1,0%, przy wzroście o 1,5% liczby zaświadczeń lekarskich.

Tabl. 2 Absencja chorobowa w 2024 r.

Wyszczególnienie	Liczba dni absencji chorobowej	Liczba zaświadczeń lekarskich	Przeciętna długość zaświadczenia lekarskiego
	w mln		w dniach
Ogółem	290,0	27,4	10,57
w tym z tytułu:			
choroby własnej	276,2	24,0	11,51
opieki nad dzieckiem	11,2	2,9	3,80
opieki nad innym członkiem rodziny	2,5	0,5	5,14

Ze względu na rodzaj okoliczności absencji w 2024 r. wystawiono zaświadczeń lekarskich:

- 24,0 mln z tytułu choroby własnej na łączną liczbę 276,2 mln dni absencji chorobowej. W porównaniu z rokiem 2023 wzrosła zarówno liczba zaświadczeń lekarskich o 1,2%, jak i liczba dni absencji chorobowej o 1,0%.

- 2,9 mln z tytułu opieki nad dzieckiem na łączną liczbę 11,2 mln dni. W porównaniu do 2023 r. liczba zaświadczeń wzrosła o 2,6%, a liczba dni absencji chorobowej zmalała o 0,1%.
- 0,5 mln z tytułu opieki nad innym członkiem rodziny, liczba dni absencji chorobowej wyniosła 2,5 mln dni. W porównaniu z rokiem poprzednim był to wzrost zarówno liczby dni z tego tytułu o 4,2%, jak i liczby zaświadczeń o 8,6%.

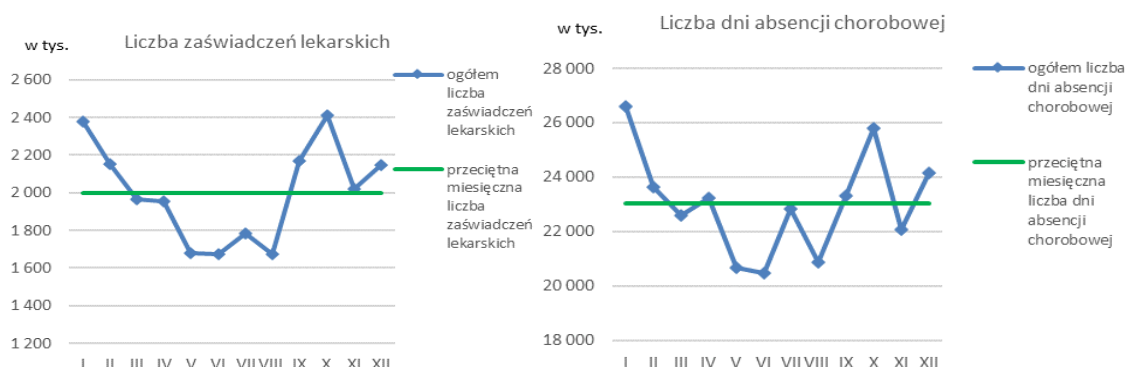
Sezonowość w absencji chorobowej jest zjawiskiem naturalnym i występującym co roku. Szczyt wystawionych zaświadczeń lekarskich z tytułu choroby własnej miał miejsce w styczniu i październiku 2024 r. – po 2,4 mln zaświadczeń w każdym z tych miesięcy. Zaświadczenia wystawione w styczniu 2024 r. stanowiły 9,9% ogółu zaświadczeń z tytułu choroby własnej w całym roku, a w październiku 10,0% ogółu wystawionych zaświadczeń. Również znaczący wzrost liczby zaświadczeń lekarskich odnotowano w lutym i we wrześniu, kiedy to w każdym z tych miesięcy odnotowano z tytułu choroby własnej po 2,2 mln zaświadczeń.

Tabl. 3 Absencja chorobowa z tytułu choroby własnej w poszczególnych miesiącach 2024 r.

Okres	Liczba dni absencji chorobowej		Liczba zaświadczeń lekarskich	
	Ogółem	w tym: ubezpieczeni w ZUS	Ogółem	w tym: ubezpieczeni w ZUS
	w mln			
I – XII 2024	276,2	240,0	24,0	22,2
I	26,6	23,0	2,4	2,2
II	23,6	20,5	2,2	2,0
III	22,6	19,5	2,0	1,8
IV	23,2	20,0	2,0	1,8
V	20,7	17,8	1,7	1,5
VI	20,5	17,7	1,7	1,5
VII	22,8	19,8	1,8	1,6
VIII	20,9	18,1	1,7	1,5
IX	23,3	20,5	2,2	2,0
X	25,8	22,7	2,4	2,2
XI	22,1	19,2	2,0	1,9
XII	24,2	21,1	2,1	2,0

Ciekawostką jest, że z datą 16 grudnia 2024 r. wystawiono najwięcej w całym roku zaświadczeń lekarskich z tytułu choroby własnej – 178,6 tys. Zaświadczenia te stanowiły 7,7% ogółu zaświadczeń wystawionych z tytułu choroby własnej w grudniu.

Rys. 1 Absencja chorobowa z tytułu choroby własnej w poszczególnych miesiącach 2024 r.

2. ABSENCJA CHOROBY Z TYTUŁU CHOROBY WŁASNEJ OSÓB UBEZPIECZONYCH W ZUS

W dalszej części raportu analizie zostanie poddana absencja chorobowa z tytułu choroby własnej osób ubezpieczonych w ZUS. Jest to populacja, której wystawiono ponad 92% ogółu zaświadczeń lekarskich z tytułu choroby własnej na blisko 87% ogółu dni absencji z tego tytułu.

W 2024 r. absencja chorobowa tej populacji kształtowała się następująco:

- 25,5 mln zaświadczeń lekarskich ogółem,
- 253,5 mln dni absencji chorobowej,
- w tym z tytułu choroby własnej:
 - 22,2 mln zaświadczeń,
 - 240,0 mln dni absencji chorobowej,
 - przeciętna długość zaświadczenia – 10,83 dnia.

Skumulowana (od początku roku) przeciętna długość absencji chorobowej ubezpieczonych w ZUS wyniosła 33,60 dnia. Przy czym skumulowana absencja kobiet była wyższa o blisko 3 dni od absencji mężczyzn (31,99 dnia dla mężczyzn i 34,98 dnia dla kobiet).

Tabl. 4 Absencja chorobowa w 2024 r. ubezpieczonych w ZUS

Wyszczególnienie	Liczba dni absencji chorobowej	Liczba zaświadczeń lekarskich	Przeciętna długość zaświadczenia lekarskiego
	w mln		w dniach
Ogółem	253,5	25,5	9,93
w tym:			
z tytułu choroby własnej	240,0	22,2	10,83
Mężczyźni	105,5	9,9	10,69
Kobiety	134,5	12,3	10,95

W porównaniu z 2023 r., zarówno liczba dni absencji chorobowej z tytułu choroby własnej ubezpieczonych w ZUS, jak i liczba zaświadczeń lekarskich była wyższa o 1,1%.

Liczba dni absencji chorobowej dla całej Polski w przeliczeniu na 1 ubezpieczonego zdrowotnie wyniosła 14,65 dnia. Dla porównania, w 2023 r. liczba ta była nieznacznie niższa i wyniosła 14,60 dnia.

Od lat wyraźnie utrzymuje się przewaga zaświadczeń wydawanych kobietom, ich liczba jest pośrednio związana z absencją kobiet w ciąży. Zazwyczaj odsetek wystawionych kobietom zaświadczeń lekarskich wynosi ponad 55,5%. W 2022 r. wyniósł – 55,5%, w 2023 r. – 55,7%, a w 2024 r. – 55,5% ogółu zaświadczeń.

Jak już wspomniano, liczba ubezpieczonych, którym przynajmniej raz w 2024 r. wystawiono zaświadczenie lekarskie wyniosła 7 141,8 tys. osób. Kobiet, które korzystały ze zwolnień było 3 843,8 tys. i stanowiły one 53,8%. Mężczyzn, którzy przynajmniej raz przebywali na zwolnieniu lekarskim było 3 296,8 tys. i stanowili 46,2% przebywających na zwolnieniach ogółem.

Najwięcej osób, którym wydano zaświadczenie lekarskie to ubezpieczeni w wieku między 40 a 44 rokiem życia, stanowili oni 13,7% (tj. 980,4 tys. osób) przebywających na zwolnieniach. Podobny odsetek stanowili mężczyźni – 13,3% (tj. 437,2 tys. mężczyzn), udział kobiet w tym wieku był nieco wyższy – 14,1% (tj. 543,1 tys. kobiet).

Wysoki odsetek (13,3%) obserwujemy również wśród osób w wieku 35-39 lat. Odsetek kobiet w tym wieku wynosił 13,5% (tj. 517,4 tys. kobiet), natomiast w populacji mężczyzn 13,1% (431,1 tys. mężczyzn). Najmniej spośród kobiet przebywało na zwolnieniu lekarskim w wieku 19 lat i mniej oraz w wieku ponad 65 lat - łącznie stanowiły 3,4% populacji kobiet.

W 2024 r. przeważały zaświadczenia lekarskie wystawione na okres od 1 do 5 dni, ich udział wyniósł 42,9% ogółu zaświadczeń lekarskich (w tym 7,5% to zaświadczenia jednodniowe). Zaświadczenia wystawione na okres niezdolności od 11 do 30 dni stanowiły 29,6% zaświadczeń lekarskich z tytułu choroby własnej.

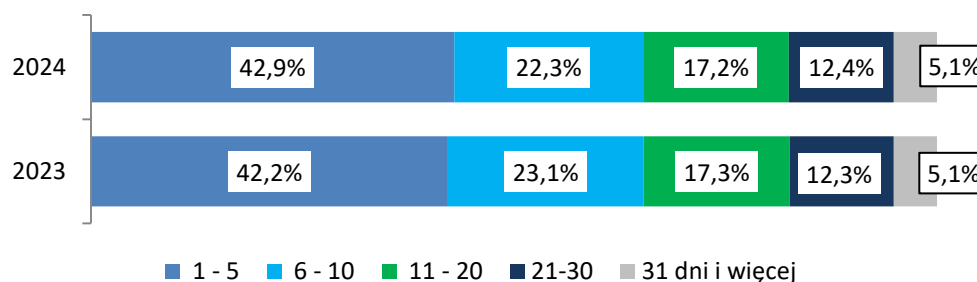
W porównaniu z 2023 r. zwiększył się udział zwolnień wystawianych do 5 dni z 42,2% do 42,9%, w tym zaświadczeń jednodniowych z 6,6% do 7,5%. Zmalał natomiast odsetek zwolnień o długości od 6 do 10 dni z 23,1% do 22,3%. Zaświadczenia o długości absencji od 11 do 30 dni pozostały na tym samym poziomie - 29,6%.

Oznacza to, że w 2024 roku wzrósł odsetek zaświadczeń lekarskich o długości do 5 dni o 0,7 punktu procentowego, a zmalał odsetek zaświadczeń lekarskich o długości od 6 do 10 dni o 0,8 punktu procentowego.

Tabl. 5 Liczba zaświadczeń lekarskich wystawionych w 2024 r. z tytułu choroby własnej osobom ubezpieczonym w ZUS według długości absencji chorobowej i płci

Wyszczególnienie	Liczba zaświadczeń lekarskich	w tym: o orzeczonej długości absencji chorobowej w dniach:					
		1-5	w tym: 1 dzień	6-10	11-20	21-30	31 dni i więcej
		w mln					
Ogółem	22,2	9,5	1,7	4,9	3,8	2,8	1,1
Mężczyźni	9,9	4,0	0,6	2,5	1,9	1,0	0,5
Kobiety	12,3	5,5	1,0	2,5	1,9	1,8	0,6

Rys. 2 Struktura liczby zaświadczeń lekarskich według orzeczonej długości absencji chorobowej w latach 2023-2024

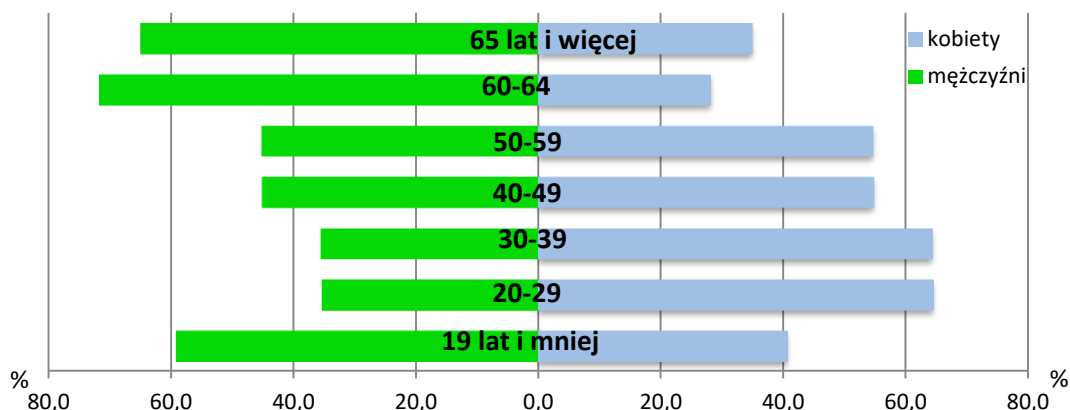

Analizując liczbę dni absencji chorobowej w korelacji z płcią i wiekiem ubezpieczonych widać wyraźnie zróżnicowanie. Najdłużej na zwolnieniach lekarskich przebywali ubezpieczeni w wieku pomiędzy 30 a 39 rokiem życia, odsetek liczby dni absencji wyniósł 26,4%. W przypadku absencji mężczyzn 24,9% dni absencji dotyczyło ubezpieczonych w wieku między 40-49 rokiem życia, a 22,8% mężczyzn między 50 a 59 rokiem życia. W populacji kobiet najdłużej na zwolnieniach przybywały kobiety w wieku 30-39 lat, odsetek dni wykorzystany przez ubezpieczone wyniósł 30,3%.

Tabl. 6 Struktura dni absencji chorobowej w 2024 r. z tytułu choroby własnej osób ubezpieczonych w ZUS według wieku i płci

Wiek ubezpieczonego	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Ogółem	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	1,1	1,5	0,8
20-29	15,7	12,7	18,1
30-39	26,4	21,4	30,3
40-49	24,2	24,9	23,7
50-59	22,1	22,8	21,5
60-64	7,5	12,3	3,8
65 lat i więcej	3,0	4,4	1,9

Z kolei analizując liczbę dni absencji chorobowej według płci, zauważamy, że największa różnica wystąpiła w grupie wiekowej 20-39 lat, w której to liczba dni absencji chorobowej kobiet była blisko dwukrotnie większa od liczby dni absencji mężczyzn. Na tak wysoki odsetek w liczbie dni niewątpliwie ma wpływ, zwłaszcza w tych grupach wiekowych, absencja kobiet spowodowana ciążą. W populacji kobiet z niezdolnością spowodowaną ciążą (zaświadczenia z kodem B – patrz pkt 4. Tabl.8) w grupie wiekowej między 25 a 39 rokiem życia odnotowano 88,0% liczby dni tej absencji chorobowej. W grupach wiekowych 19 lat i mniej oraz powyżej 60 roku życia absencja chorobowa mężczyzn znacznie przewyższała absencję kobiet pod względem jej długości.

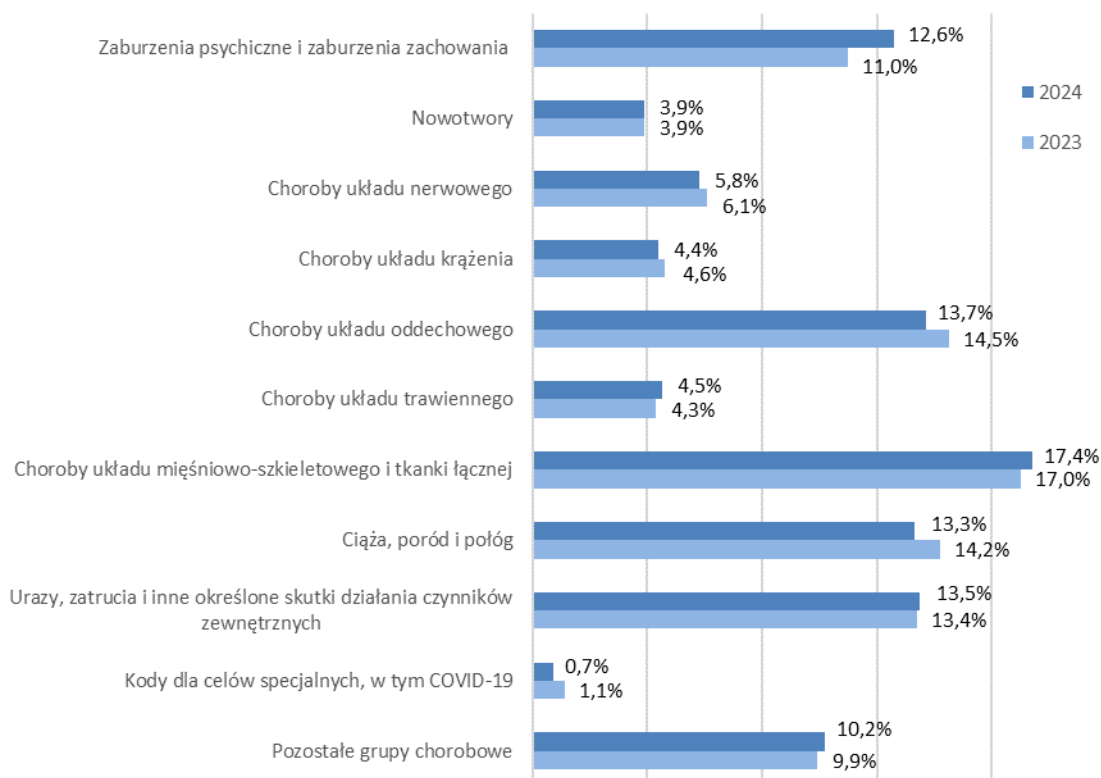
Rys. 3 Struktura liczby dni absencji chorobowej w 2024 r. według wieku i płci

3. PRZYCZYNY CHOROBOWE ABSENCJI Z TYTUŁU CHOROBY WŁASNEJ OSÓB UBEZPIECZONYCH W ZUS

W 2024 r. czasową niezdolność do pracy, w kontekście **liczby dni absencji**, najczęściej powodowały:

- choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej – 17,4% (w 2023 r. – 17,0%), 41,8 mln dni,
- choroby układu oddechowego – 13,7% (w 2023 r. – 14,5%), 33,0 mln dni,
- urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych – 13,5% (w 2023 r. – 13,4%), 32,5 mln dni,
- ciąża, poród i połóg – 13,3% ogółu liczby dni absencji (w 2023 r. – 14,2%), 31,8 mln dni absencji chorobowej,
- zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania – 12,6% (w 2023 r. – 11,0%), 30,3 mln dni,
- jednostki chorobowe związane z COVID-19 – 0,7% (w 2023 r. – 1,1%), 1,7 mln dni absencji.

Rys. 4 Struktura dni absencji chorobowej w 2024 r. z tytułu choroby własnej osób ubezpieczonych w ZUS według grup chorobowych

W zależności od płci czasową niezdolność do pracy powodowały inne jednostki chorobowe.

W populacji **mężczyzn** dominowały:

- ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06) – 5,4% ogółu liczby dni absencji chorobowej mężczyzn (w 2023 r. było to 5,6%),
- bóle grzbietu (M54) – 5,0% (w 2023 r. – 4,8%),
- zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (G54) – 4,6% (w 2023 r. – 5,0%),
- reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43) – 3,6% (w 2023 r. – 2,9%),
- inne choroby kręzka międzykręgowego (M51) – 3,0% (w 2023 r. również 3,0%).

W rankingu tym na 35 miejscu znalazła się jednostka chorobowa *COVID-19 (U07.1)*, stanowiąc 0,6% ogółu liczby dni absencji chorobowej mężczyzn (w 2023 r. było to 0,9%). Natomiast grypa (J10,J11) zajęła 49 miejsce, stanowiąc 0,4% ogółu liczby dni absencji chorobowej mężczyzn (w 2023 r. – 0,5%). W stosunku do 2023 r. liczba ta była niższa o 17,5%.

W populacji **kobiet**, od lat, najdłuższą absencję chorobową powoduje *Opieka położnicza z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26)* – 20,2% ogółu liczby dni absencji chorobowej kobiet (w 2023 r. było to 21,4%).

W dalszej kolejności są to:

- ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06) – 5,3% (w 2023 r. – 5,6%),
- reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43) – 5,2% (w 2023 r. – 4,4%),
- bóle grzbietu (M54) – 2,9% (w 2023 r. – 2,8%),
- inne zaburzenia lękowe (F41) – 2,9% (w 2023 r. – 2,4%).

W rankingu jednostek chorobowych powodujących najdłuższą absencję chorobową, *COVID-19 (U07.1)* znalazł się na 25 miejscu, stanowiąc 0,7% ogółu liczby dni absencji chorobowej kobiet (w 2023 r. było to 1,1%). Natomiast grypa (J10,J11) w rankingu tym zajęła 42 miejsce, stanowiąc 0,4% ogółu liczby dni absencji chorobowej kobiet (w 2023 r. również 0,4%). Jest to o 17,3% mniejsza liczba dni absencji w stosunku do 2023 r.

Wysoką dynamikę absencji odnotowano w odniesieniu do jednostki chorobowej krztusiec (A37). Zarówno liczba zaświadczeń lekarskich wystawionych z tego tytułu, jak i liczba dni absencji chorobowej wzrosły ponad 30-krotnie (r/r) z 0,2 tys. liczby zaświadczeń lekarskich w 2023 r. do 5,6 tys. w 2024 r. oraz z 1,2 tys. dni absencji w 2023 r. do 43,1 tys. w 2024 r. Ponad 60% zaświadczeń lekarskich z tytułu jednostki krztusiec wystawionych zostało kobietom.

W 2024 r. zauważalny jest wzrost absencji chorobowej z tytułu *Chorób układu trawiennego (K00-K93)*. Z tego tytułu zarejestrowano 1,5 mln zaświadczeń lekarskich na łączną liczbę 10,9 mln dni absencji chorobowej. Co stanowiło 6,9% ogółu liczby wystawionych zaświadczeń oraz 4,5% ogółu liczby dni absencji chorobowej. W porównaniu do 2023 r. oznacza to wzrost liczby wystawionych zaświadczeń o 10,7% oraz liczby dni o 5,4%. W 2024 r. ponad połowę (tj. 50,2%) tych zaświadczeń wystawiono kobietom. Duży udział w zaświadczeniach wydanych z tytułu jednostek chorobowych w tej grupie chorobowej miały zaświadczenia wydane z tytułu *Innego niezakaźnego zapalenia żołądkowo-jelitowego i jelita grubego (K52)*, wystawiono ich w 2024 r. 0,4 mln na łączną liczbę 1,2 mln dni. Liczba ta

stanowiła 26,2% zaświadczeń lekarskich wystawionych w tej grupie chorobowej oraz 11,0% liczby dni absencji chorobowej.

W porównaniu do 2023 r. liczba zaświadczeń z tytułu *Innego niezakaźnego zapalenia żołądkowo-jelitowego i jelita grubego (K52)* wzrosła o 23,2%, a liczba dni absencji o 18,8%. Najczęściej zaświadczenia z tego tytułu wystawiano na krótki okres – od 1 do 5 dni (91,9% wszystkich zaświadczeń z tytułu tej jednostki chorobowej), natomiast zaświadczenia jednodniowe stanowiły 23,9%. W 2023 r. udziały te kształtowały się odpowiednio 91,3% i 22,3%.

W 2024 r. **mężczyznom** najczęściej wystawiano **zaświadczenia lekarskie** w związku z:

- ostrym zakażeniem górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06) – 11,6% ogółu zaświadczeń wystawionych mężczyznom (w 2023 r. – 11,8%),
- ostrym zapaleniem nosa i gardła (przeziębienie) (J00) – 6,9% (w 2023 r. – 7,4%),
- bólami grzbietu (M54) – 5,9% (w 2023 r. – 5,6%).

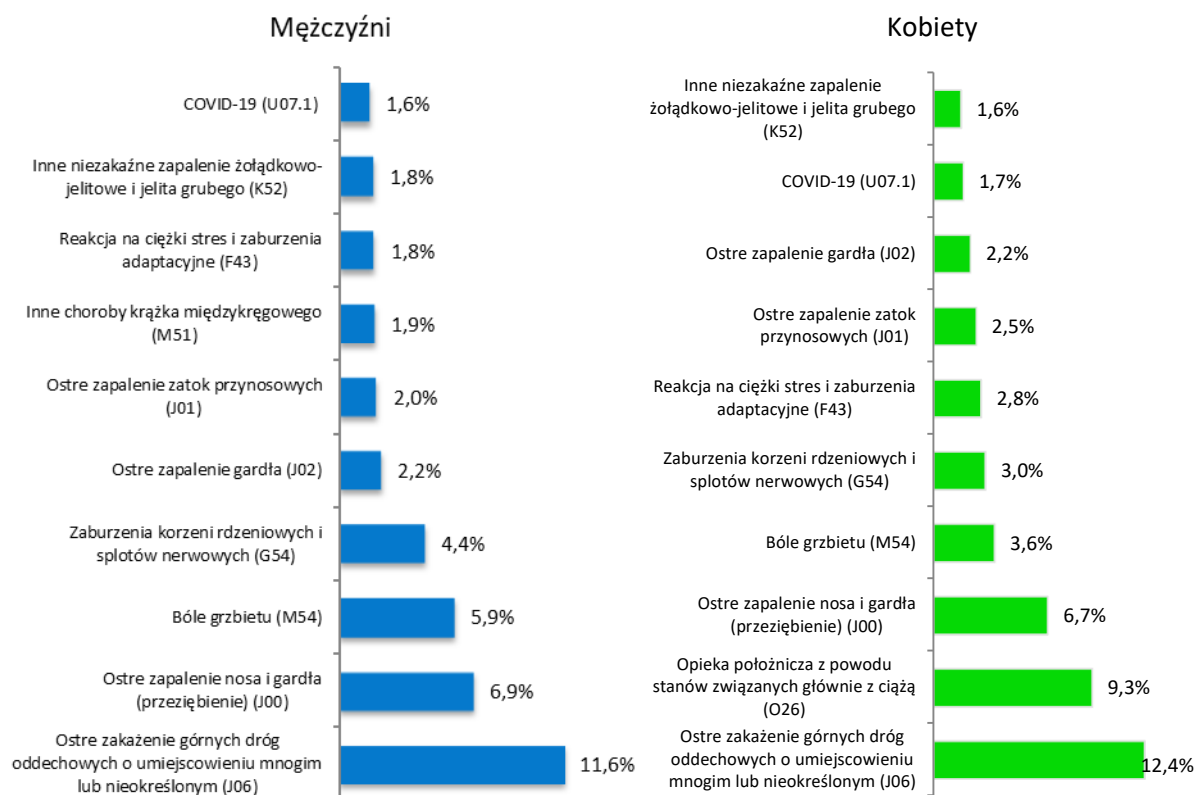
Jednostka chorobowa *COVID-19 (U07.1)* wystąpiła na siedemnastym miejscu rankingu stanowiąc 1,0% ogółu zaświadczeń wystawionych mężczyznom (w 2023 r. – było to 1,5%).

Wśród jednostek chorobowych będących najczęstszą przyczyną wystawiania **kobietom** zaświadczeń lekarskich w 2024 r. dominowały:

- ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06) – 12,4% (w 2023 r. – 12,8%),
- opieka położnicza z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26) – 9,3% ogółu zaświadczeń wystawionych kobietom (w 2023 r. – 9,8%),
- ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie) (J00) – 6,7% (w 2023 r. – 7,4%).

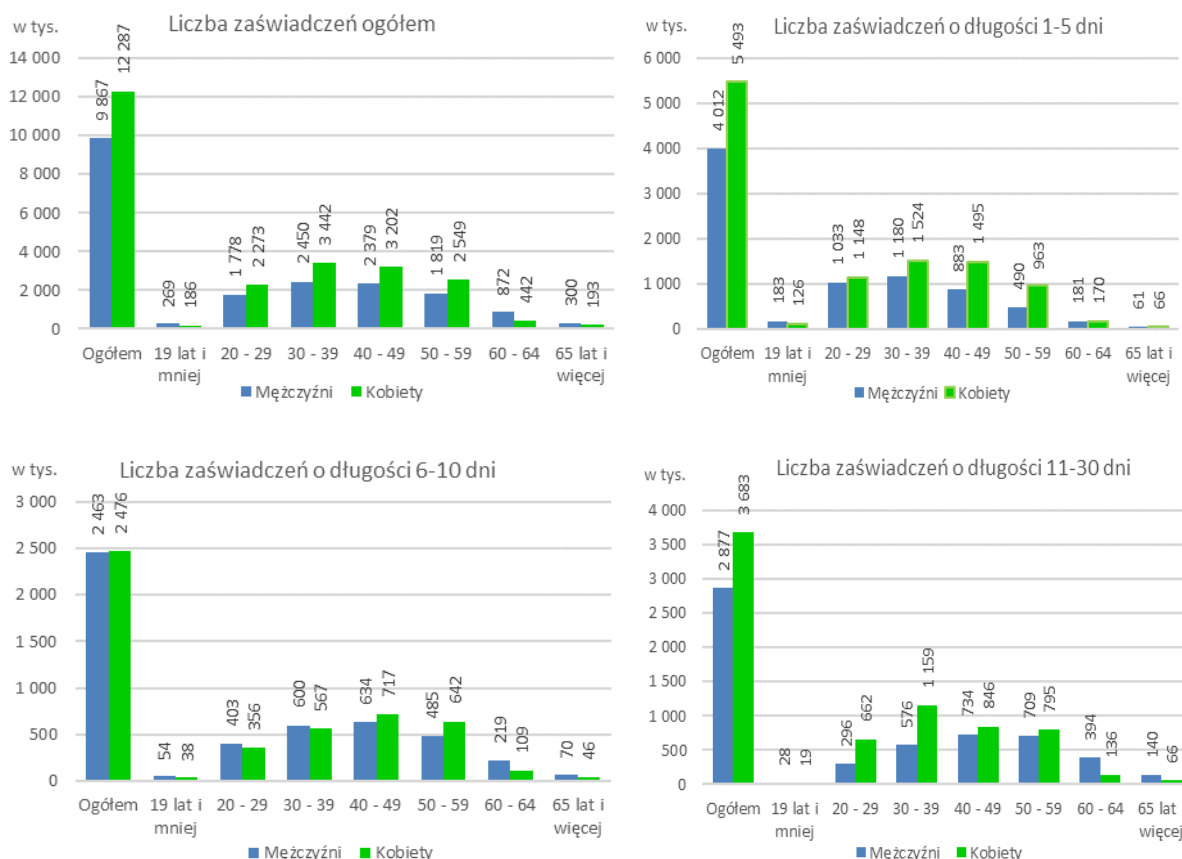
Jednostka chorobowa *COVID-19 (U07.1)* zajęła trzynaste miejsce w rankingu liczby zaświadczeń lekarskich wystawionych kobietom, stanowiąc 1,3% ogółu zaświadczeń wystawionych im w 2024 r. (w 2023 r. było to 2,0%).

Rys. 5 Ranking 10 jednostek chorobowych generujących największą liczbę zaświadczeń lekarskich wystawionych z tytułu choroby własnej w 2024 r.

Najwięcej zaświadczeń (26,6%) wydano osobom w wieku 30-39 lat – w populacji kobiet odsetek ten wyniósł 28,0%, w populacji mężczyzn – 24,8%. W przypadku zwolnień o długości 1-5 dni oprócz najliczniejszej grupy wiekowej 30-39 lat (której wydano 28,4% zaświadczeń), liczną grupę stanowiły również osoby w wieku 40-49 lat, wydano im 25,0% zaświadczeń, a w przypadku zwolnień o długości 6-10 dni to osoby w wieku 40-49 lat (27,4% zaświadczeń). Jak już wcześniej wspomniano, w 2024 r. dominowały zwolnienia wydane na okres od 1 do 5 dni (42,9%) oraz na okres 11-30 dni (29,6%). Zaświadczenia wystawione na okres 1-5 dni przeważały zarówno wśród mężczyzn (stanowiąc 40,7% zaświadczeń wydanych mężczyznom), jak i wśród kobiet (stanowiąc 44,7% zaświadczeń wydanych kobietom).

Rys. 6 Liczba zaświadczeń lekarskich wystawionych w 2024 r. z tytułu choroby własnej osobom ubezpieczonym w ZUS według płci, wieku i długości zaświadczenia

W populacji kobiet jednostką chorobową generującą największą liczbę zaświadczeń lekarskich wydanych w 2024 r. było *Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06)* – 12,4% zaświadczeń (w 2023 r. było to 12,8%). Kolejną jednostką była *Opieka położnicza z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26)* – 9,3% zaświadczeń (w 2023 r. było to 9,8%). Pierwsza z wymienionych powyżej jednostek dominowała w każdej grupie wiekowej, natomiast wśród kobiet w wieku 20-39 lat przeważały zwolnienia spowodowane *Opieką położniczą z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26)*. W tym przedziale wiekowym blisko co piąte zaświadczenie lekarskie wystawiane było z tego tytułu. W pozostałych grupach wiekowych było to *Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06)*. Dla każdej grupy wiekowej *Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06)* oraz *Ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie) (J00)* były główną

przyczyną zwolnień krótkich, tj. o długości 1-5 dni oraz 6-10 dni (stanowiąc odpowiednio 31,9% oraz 22,4% ogółu zaświadczeń). W przypadku zwolnień długich, od 11 do 30 dni, główną przyczyną niezdolności do pracy kobiet w wieku do 39 lat była *Opieka położnicza z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26)* (tj. 45,2% zaświadczeń w tym przedziale wiekowym) oraz *Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43)* (6,8% zaświadczeń), zaś dla kobiet w wieku 40 lat i więcej – również *Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43)* (6,9% zaświadczeń) oraz *Zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (G54)*, co stanowiło 6,0% wszystkich zaświadczeń wystawionych kobietom w tym przedziale wiekowym.

W przypadku gdy przyczyną niezdolności do pracy był COVID-19 (U07.1) zaświadczenia lekarskie o długości 1-5 dni najczęściej wystawiane były kobietom w wieku 40-44 lata (stanowiły one 15,5% zaświadczeń z tytułu COVID-19 o długości do 5 dni), zaświadczenia 6-10 dniowe kobietom w wieku 45-49 lat (14,9% zaświadczeń), a zwolnienia o długości 11-30 dni kobietom w wieku 55-59 lat (18,0%).

W populacji mężczyzn jednostką chorobową generującą największą liczbę zaświadczeń lekarskich w 2024 r. było *Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06)* - 11,6% (w 2023 r. – 11,8%) wszystkich zaświadczeń wystawionych tej populacji. Kolejną jednostką było *Ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie) (J00)* – 6,9% (w 2023 r. – 7,4%). Na trzecim miejscu odnotowano *Bóle grzbietu (M54)* – 5,9% (w 2023 r. – 5,6%). Wśród mężczyzn w wieku poniżej 50 roku życia dominowały choroby wynikające z zakażeń górnych dróg oddechowych, bólów grzbietu oraz reakcją na ciężki stres, natomiast w wieku 50 lat i więcej – związane z zakażeniami górnych dróg oddechowych, chorobami układu mięśniowo-szkieletowego oraz samoistnym (pierwotnym) nadciśnieniem. W przypadku mężczyzn we wszystkich przedziałach wiekowych (podobnie jak u kobiet) główną przyczyną zwolnień krótkich, tj. o długości 1-5 dni oraz 6-10 dni były *Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06)* (17,2% liczby zaświadczeń o długości 1-10 dni) oraz *Ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie) (J00)* (10,4% liczby zaświadczeń o długości 1-10 dni). W przypadku zwolnień długich, od 11 do 30 dni, główną przyczyną zwolnień wystawionych mężczyznom w wieku do 19 lat było *Złamanie na poziomie nadgarstka i ręki (S62)* – 7,7% liczby zaświadczeń wystawionych w tym przedziale wiekowym, zaś dla mężczyzn w pozostałych grupach

wiekowych – *Zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (G54)* – 6,8% liczby zaświadczeń oraz *Bóle grzbietu (M54)* – 6,2% liczby zaświadczeń.

Z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej COVID-19 (U07.1) zaświadczenia lekarskie o długości do 5 dni najczęściej wystawiane były mężczyznom w wieku 35-39 lat (stanowiły 16,1% zaświadczeń z tytułu COVID-19 o takiej długości), zaświadczenia 6-10 dniowe – mężczyznom w wieku 40-44 lata (tj. 13,1% zaświadczeń z tytułu COVID-19 o takiej długości), o długości 11-30 dni – mężczyznom w wieku 45-49 lata (13,3%).

Co ciekawe, w rankingu 30 jednostek chorobowych generujących największą liczbę zaświadczeń, jako przyczynę niezdolności do pracy nie odnotowano nowotworów.

Główną przyczyną jednodniowej absencji chorobowej w 2024 r. zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet były choroby układu oddechowego oraz szeroko rozumiane problemy żołądkowe, bóle grzbietu oraz bóle głowy.

Wśród **kobiet** jednostką chorobową generującą największą liczbę krótkich, 1-dniowych zaświadczeń lekarskich w 2024 r. było *Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06)* – 7,9% (w 2023 r. – 8,1%),

Kolejnymi znaczącymi jednostkami były:

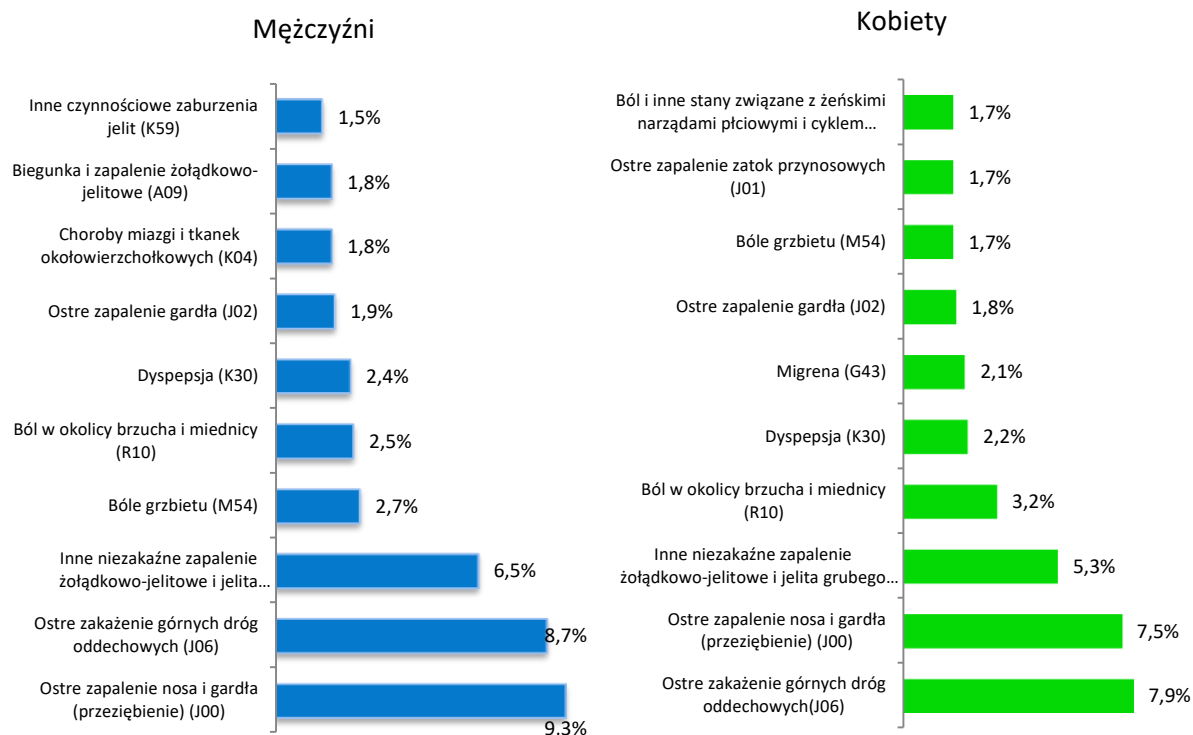
- ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie) (J00) – 7,5% zaświadczeń (w 2023 r. było to 8,3%).
- inne niezakaźne zapalenie żołądkowo-jelitowe i jelita grubego (K52) – 5,3% (w 2023 r. – 4,6%),
- ból w okolicy brzucha i miednicy (R10) – 3,2% (w 2023 r. również 3,2%),
- dyspepsja (K30) – 2,2% (w 2023 r. – 2,4%),
- migrena (G43) – 2,1% (w 2023 r. – 2,0%),
- ostre zapalenie gardła (J02) – 1,8% (w 2023 r. – 2,1%).

W przyczynach jednodniowej absencji kobiet, niezależnie od wieku, dominowały dwie jednostki chorobowe – *Ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie) (J00)* oraz *Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06)*.

Odmienne niż w przypadku zwolnień długich, *Opieka położnicza stanów związanych głównie z ciążą (O26)* nie była główną przyczyną zwolnień jednodniowych. W rankingu 20 jednostek chorobowych pojawiła się ona tylko u kobiet w dwóch grupach wiekowych 20-29 lat i 30-39

lat i stanowiła odpowiednio 1,6% i 2,3% zwolnień jednodniowych w tych grupach wiekowych.

Rys. 7 Ranking 10 jednostek chorobowych generujących największą liczbę zaświadczeń lekarskich jednodniowych wystawionych z tytułu choroby własnej w 2024 r.

Wśród kobiet w wieku powyżej 39 roku życia w rankingu 10 jednostek chorobowych generujących największą liczbę zaświadczeń lekarskich 1-dniowych pojawia się *Nowotwór złośliwy sutka (C50)* (jako przyczyna 2,7% wszystkich zaświadczeń jednodniowych w tej grupie wiekowej), przy czym dla kobiet w wieku 50-59 lat zajmuje on trzecie miejsce w rankingu (jako przyczyna 3,4% zaświadczeń jednodniowych w tej grupie wiekowej).

Wśród **mężczyzn** dominującą przyczyną chorobową 1-dniowych zaświadczeń lekarskich wydanych w 2024 r. było *Ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie) (J00)* – 9,3% liczby zaświadczeń (w 2023 r. – 9,9%). Kolejnymi jednostkami chorobowymi były:

- ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06) – 8,7% (w 2023 r. również 8,7%),

- inne niezakaźne zapalenie żołądkowo-jelitowe i jelita grubego (K52) – 6,5% (w 2023 r. – 5,7%),
- bóle grzbietu (M54) – 2,7% (w 2023 r. – 2,6%),
- ból w okolicy brzucha i miednicy (R10) – 2,5% (w 2023 r. również 2,5%),
- dyspepsja (K30) – 2,4% (w 2023 r. – 2,6%),
- ostre zapalenie gardła (J02) – 1,9% (w 2023 r. – 2,1%).

W populacji mężczyzn przed 50-tym rokiem życia, jednodniową absencję powodowały dwie jednostki chorobowe – *Ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie) (J00)* oraz *Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06)*.

Natomiast mężczyznom w wieku 50 lat i więcej (oprócz w/w jednostek chorobowych) zaświadczenia lekarskie najczęściej wystawiane były w związku z *Samoistnym (pierwotnym) nadciśnieniem (I10)*. Stanowiły 3,6% jednodniowych zwolnień wystawionych mężczyznom powyżej 49 roku życia (w 2023 r. było to 3,7%).

Nowotwór złośliwy gruczołu krokowego (C61) w rankingu 5 jednostek chorobowych generujących największą liczbę zaświadczeń lekarskich 1-dniowych pojawia się dopiero u mężczyzn po 60 roku życia stanowiąc 3,0% jednodniowych zaświadczeń wystawionych mężczyznom w tym wieku (w 2023 r. było to również 3,0% zaświadczeń jednodniowych).

W 2024 r. największa liczba dni absencji chorobowej była generowana przez osoby ubezpieczone zgłoszone do ubezpieczeń społecznych przez płatników składek w takich sekcjach gospodarki narodowej jak:

- przetwórstwo przemysłowe – 21,9% ogółu liczby dni absencji (w 2023 r. było to również 21,9%),
- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych – 16,4% liczby dni (w 2023 r. – 16,3%),
- edukacja – 7,4% liczby dni (w 2023 r. – 7,7%),
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 7,0% (w 2023 r. również 7,0%),
- budownictwo – 6,9% (w 2023 r. również 6,9%).

Natomiast rozpatrując absencję w kontekście liczby zaświadczeń lekarskich najwięcej zostało ich wystawionych osobom zgłoszonym przez płatnika składek w następujących sekcjach gospodarki:

- przetwórstwo przemysłowe – 21,3% wszystkich zaświadczeń lekarskich (w 2023 r. było to również 21,3%),
- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych – 14,9% liczby zaświadczeń (w 2023 r. – 14,7%) ,
- edukacja – 9,5% liczby zaświadczeń (w 2023 r. – 9,9%),
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 7,5% liczby zaświadczeń (w 2023 r. – 7,4%),
- opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 6,4% liczby zaświadczeń (w 2023 r. również 6,4%).

Obserwujemy jednak duże zróżnicowanie struktury zaświadczeń lekarskich rozpatrując poszczególne grupy chorobowe według określonych sekcji gospodarki narodowej.

I tak w przypadku:

- chorób układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej najwięcej zaświadczeń lekarskich zostało wystawionych w przetwórstwie przemysłowym – 26,6% wszystkich zaświadczeń lekarskich z tytułu tej grupy chorobowej,
- chorób układu oddechowego zaświadczenia lekarskie najczęściej wystawiane były osobom zatrudnionym w przetwórstwie przemysłowym – 19,3% wszystkich zaświadczeń lekarskich z tytułu tej grupy chorobowej,
- ciąży, porodu i połogu najczęściej zaświadczenia lekarskie wystawiane były zatrudnionym w handlu hurtowym i detalicznym, naprawie pojazdów samochodowych – 21,2% wszystkich zaświadczeń z tego tytułu,
- zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania najwięcej zaświadczeń lekarskich zostało wystawionych w handlu hurtowym i detalicznym, naprawie pojazdów samochodowych – 18,6% wszystkich zaświadczeń z tego tytułu.

4. ABSENCJA CHOROBOWA Z TYTUŁU CHOROBY WŁASNEJ Kobiet UBEZPIECZONYCH W ZUS, W TYM CZASOWA NIEZDOLNOŚĆ PRZYPADAJĄCA W OKRESIE CIĄŻY (z kodem „B”)

Na ogólną absencję oraz na absencję populacji kobiet duży wpływ ma niezdolność do pracy kobiet przypadająca w okresie ciąży. Udział liczby dni absencji chorobowej kobiet w ciąży w liczbie dni absencji ogółem wyniósł w 2024 r. 13,5% (w 2023 r. – 14,5%), natomiast udział

liczby dni absencji chorobowej kobiet w ciąży w liczbie dni absencji chorobowej kobiet wyniósł 24,2% (w 2023 r. – 25,8%). Co dziewiąte zaświadczenie wystawione kobietom zostało wydane w związku z niezdolnością przypadającą w okresie ciąży i blisko ¼ liczby dni absencji chorobowej kobiet wynikała z tytułu niezdolności przypadającej w okresie ciąży.

Na zaświadczeniu lekarskim informacją oznaczającą niezdolność przypadającą w okresie ciąży jest kod literowy B. Kodu B, na wniosek ubezpieczonej, lekarz nie umieszcza w zaświadczeniu lekarskim.

Zgodnie z ustawą o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa podanie na zaświadczeniu lekarskim tego kodu jest informacją mającą wpływ na prawo do zasiłku chorobowego oraz na jego wysokość.

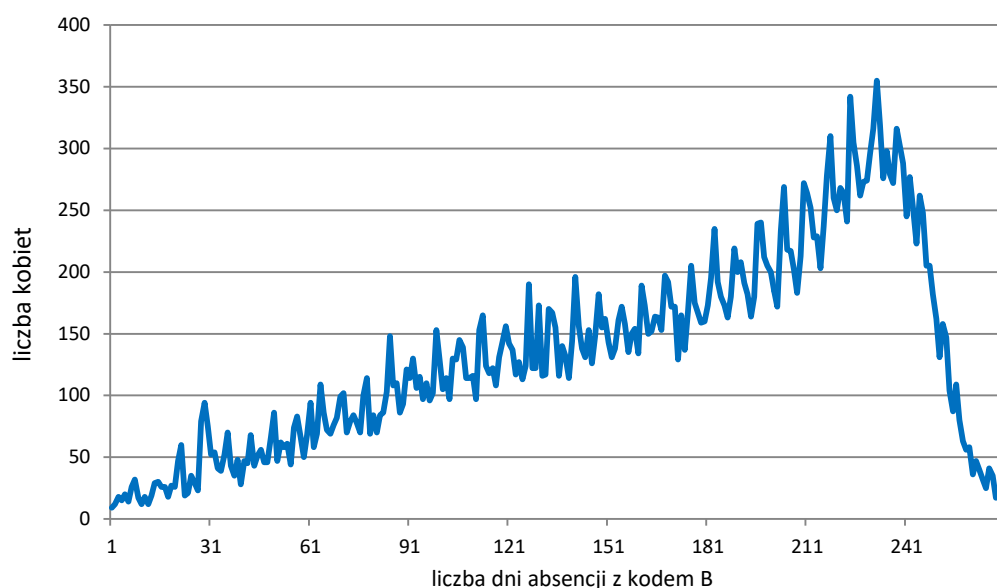
W 2024 r. liczba kobiet, które chociaż jeden dzień przebywały na zwolnieniu lekarskim oznaczonym kodem literowym „B” wyniosła 285,7 tys. (w 2023 r. – 304,0 tys.).

W celu określenia długości absencji chorobowej przypadającej w okresie ciąży – dla kobiet ubezpieczonych w ZUS, konieczne było przeprowadzenie badania.

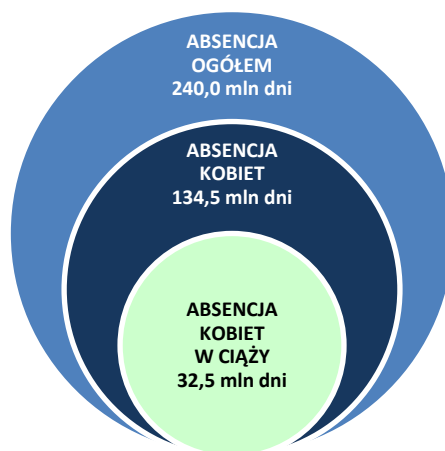
Wybrano indywidualne dane kobiet, które **w IV kwartale 2024 r. rozpoczęły pobieranie podstawowego zasiłku macierzyńskiego**. Dla tych kobiet zliczono liczbę dni absencji z kodem B występującej w ciągu dziewięciu miesięcy przed rozpoczęciem pobierania zasiłku macierzyńskiego. Uzyskano następujące wyniki:

- odsetek kobiet, które w IV kwartale 2024 r. rozpoczęły pobieranie podstawowego zasiłku macierzyńskiego i które w ciągu dziewięciu miesięcy przed rozpoczęciem pobierania tego zasiłku były chociaż jeden dzień na zwolnieniu lekarskim z tytułu niezdolności do pracy przypadającej w okresie ciąży (kod B) **wyniósł 88,6%** (w 2023 r. – 89,6%);
- **2,5%** tych kobiet przebywało na zwolnieniu lekarskim z kodem B **nie dłużej niż 1 miesiąc** (w 2023 r. – 2,4%);
- **85,6%** tych kobiet przebywało na zwolnieniu lekarskim z kodem B **3 miesiące i dłużej** (w 2023 r. - 86,1%);
- **50,0%** tych kobiet przebywało na zwolnieniu lekarskim z kodem B **6 miesięcy i dłużej** (w 2023 r. - 52,3%);
- **9,9%** tych kobiet przebywało na zwolnieniu lekarskim z kodem B **8 miesięcy i dłużej** (w 2023 r. - 10,8%).

Rys. 8 Długość absencji chorobowej przypadającej w okresie ciąży (z kodem literowym „B”) – dla kobiet ubezpieczonych w ZUS

Rys. 9 Absencja chorobowa kobiet z tytułu choroby własnej ubezpieczonych w ZUS

Z tytułu niezdolności do pracy przypadającej w okresie ciąży kobietom ubezpieczonym w ZUS wystawiono 1,4 mln, zaś absencja chorobowa wyniosła 32,5 mln dni. W porównaniu do 2023 r. liczba zaświadczeń wystawionych z tego tytułu była niższa o 5,6%, a liczba dni absencji chorobowej o 5,8%. Absencja przypadająca w okresie ciąży stanowiła 24,2% dni absencji chorobowej kobiet i 11,3% liczby zaświadczeń lekarskich wystawionych kobietom. W 2023 r. wartości te wyniosły odpowiednio 25,8% i 12,1%.

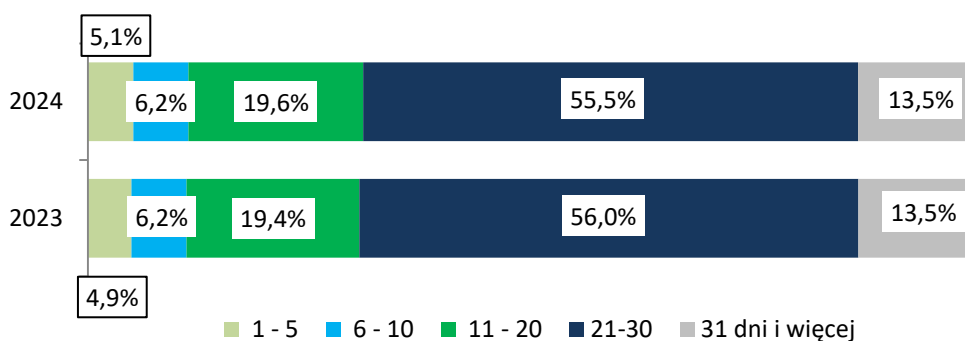
Tabl. 7 Struktura zaświadczeń lekarskich wystawionych w 2024 r. z tytułu choroby własnej kobietom ubezpieczonym w ZUS według długości absencji chorobowej

Wyszczególnienie	Liczba zaświadczeń lekarskich	w tym: o orzeczonej długości absencji chorobowej w dniach:					
		1-5	w tym: 1 dzień	6-10	11-20	21-30	31 dni i więcej
		w odsetkach					
Ogółem	100,0	42,9	7,5	22,3	17,2	12,4	5,1
niezdolność do pracy kobiet	100,0	44,7	8,5	20,1	15,5	14,4	5,2
niezdolność przypadająca w okresie ciąży	100,0	5,1	1,2	6,2	19,6	55,5	13,5

W 2024 r. ponad połowa, tj. 55,5% zaświadczeń lekarskich z tytułu niezdolności do pracy przypadającej w okresie ciąży (z kodem „B”) została wystawiona na okres od 21 do 30 dni (w 2023 r. było to 56,0%). Na okres od 11 do 20 dni wystawiono 19,6% (w 2023 r. – 19,4%) ogółu zaświadczeń z tytułu ciąży. Zaświadczenia o długości absencji do 5 dni stanowiły tylko 5,1% w 2023 r. – 4,9%) zaświadczeń z tytułu niezdolności przypadającej w okresie ciąży (w tym zaświadczenia jednodniowe – 1,2%).

Jak widać z danych zawartych w powyższej tabeli, zaświadczenia krótkie do 5 dni, a także od 6 do 10 dni, najczęściej wystawiano ubezpieczonym, których niezdolność do pracy nie miała związku z ciążą.

Rys. 10 Struktura liczby zaświadczeń lekarskich wystawionych kobietom z tytułu niezdolności do pracy przypadającej w okresie ciąży w latach 2023-2024

Analizując absencję chorobową według wieku zauważamy, że najwyższy odsetek 38,3% dni absencji chorobowej przypadający w okresie ciąży odnotowano w grupie wiekowej między 30 a 34 rokiem życia oraz w grupie wiekowej 25-29 lat – 31,3% ogółu dni absencji chorobowej przypadającej w okresie ciąży.

W przypadku absencji kobiet i absencji ogółem (liczonej łącznie z absencją mężczyzn) największy odsetek liczby dni odnotowuje się dla wieku powyżej 50 roku życia.

Zwolnienia lekarskie wystawiane na czas niezdolności przypadającej w okresie ciąży dotyczą także wszystkich sytuacji i dolegliwości, które wymagają spoczynkowego trybu życia i unikania stresu u ciężarnej.

Absencję z tytułu niezdolności do pracy przypadającej w okresie ciąży (zaświadczenia z kodem „B”) w 2024 r. powodowały najczęściej:

- ciąża, poród i połóg – 95,8% ogółu liczby dni absencji przypadającej w okresie ciąży (31,1 mln dni absencji chorobowej),
- czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia – 3,5% (1,1 mln dni),
- choroby układu oddechowego – 0,2% (0,1 mln dni).

Tabl. 8 Struktura dni absencji chorobowej w 2024 r. z tytułu choroby własnej ubezpieczonych w ZUS według wieku

Wiek ubezpieczonego	Ogółem	Niezdolność do pracy kobiet	Niezdolność do pracy przypadająca w okresie ciąży
Ogółem	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	1,1	0,8	0,4
20-24	4,7	4,7	6,9
25-29	11,0	13,4	31,3
30-34	13,8	16,8	38,3
35-39	12,6	13,5	18,4
40-44	12,3	11,9	4,4
45-49	12,0	11,7	0,3
50 lat i więcej	32,6	27,2	0,0

W rankingu jednostek chorobowych dominowały przede wszystkim:

- opieka położnicza z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26) – 83,1% ogółu liczby dni absencji chorobowej kobiet niezdolnych do pracy w okresie ciąży (27,0 mln dni absencji), w 2023 r. było to 82,2%, tj. 28,4 mln dni absencji,
- krwawienia we wczesnym okresie ciąży (O20) – 4,5% (1,4 mln dni), w 2023 r. – 4,9%, tj. 1,7 mln dni,
- nadzór nad ciążą wysokiego ryzyka (Z35) – 2,3% (0,7 mln dni),
- cukrzyca w ciąży (O24) – 1,7% (0,5 mln dni),
- niepowściągliwe wymioty ciężarnych (O21) – 1,0% (0,3 mln dni).

5. ZAŚWIADCZENIA LEKARSKIE Z KODEM LITEROWYM NIEZDOLNOŚCI DO PRACY „A”

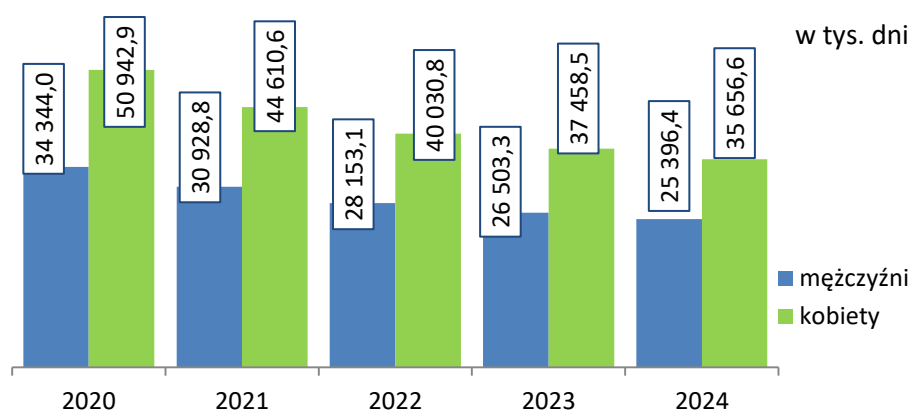
System elektronicznych zwolnień lekarskich e-ZLA ułatwia lekarzom wyszukać numer statystyczny choroby z klasyfikacji ICD-10, a także podpowiada kod literowy powodu choroby A oznaczający niezdolność do pracy powstałą po przerwie nieprzekraczającej 60 dni spowodowaną tą samą chorobą, która była przyczyną niezdolności do pracy przed przerwą.

W 2024 r. wystawiono 3 685,1 tys. zaświadczeń lekarskich z kodem A (w 2023 r. było to 3 869,5 tys.). W porównaniu z 2023 r. nastąpił spadek o 4,8%.

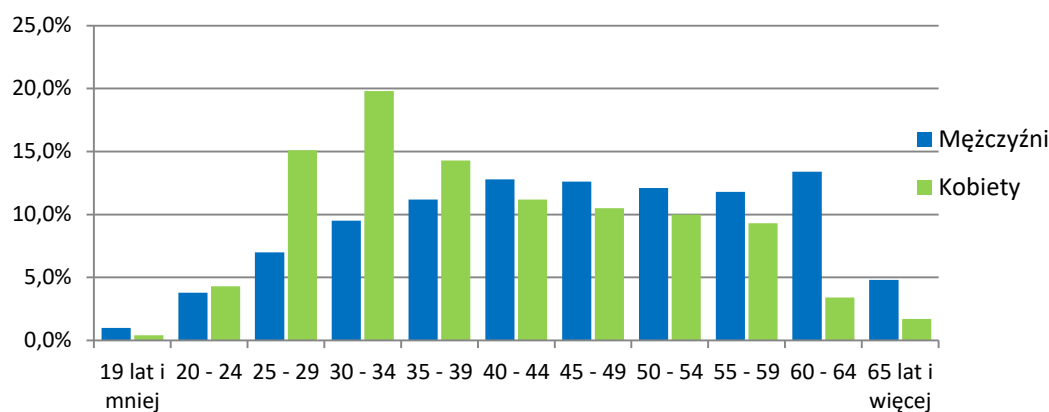
W porównaniu z 2023 r. odnotowano niższą o 4,5% liczbę dni absencji chorobowej z tych zaświadczeń, która to w 2024 r. wyniosła 61 054,4 tys. dni.

W 2024 r. ponad połowę (56,3%, tj. 2 074,7 tys.) zaświadczeń lekarskich z kodem A wystawiono kobietom. W porównaniu do 2023 r. odnotowujemy zmniejszenie się liczby tych zaświadczeń o 5,0%. Liczba dni absencji z zaświadczeń wystawionych kobietom wyniosła 35 656,6 tys. dni (co stanowiło 58,4% liczby dni ogółem z zaświadczeń z kodem A) i w porównaniu do 2023 r. była niższa o 4,8%.

Rys. 11 Liczba dni absencji chorobowej ubezpieczonych w ZUS na podstawie zaświadczeń lekarskich z kodem A w latach 2020 – 2024 według płci

Rys. 12 Struktura liczby dni absencji chorobowej w 2024 r. na podstawie zaświadczeń lekarskich według wieku i płci

Analizując liczbę dni absencji chorobowej, na podstawie zaświadczeń wystawionych z kodem A, pod kątem płci i wieku ubezpieczonych, zauważyć można, że w 2024 r. najwyższy odsetek liczby dni absencji (15,5%) dotyczył ubezpieczonych w wieku 30-34 lat. W populacji kobiet absencja ta wyniosła 19,8% w tej grupie wiekowej, natomiast w populacji mężczyzn najwyższy odsetek dni absencji (13,4%) dotyczył ubezpieczonych w wieku między 60 a 64 rokiem życia.

W populacji **mężczyzn**, którym zostało wystawione zaświadczenie z kodem A, najdłuższą absencję powodowały:

- reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43) – 5,7% (w 2023 r. – 4,6%),

- zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (G54) – 4,5% ogółu liczby dni absencji chorobowej mężczyzn (w 2023 r. – 5,1%),
- bóle grzbietu (M54) – 4,2% (w 2023 r. – 4,0%).

W populacji **kobiet**, którym zostało wystawione zaświadczenie z kodem A, dominowały:

- opieka położnicza z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26) – 29,7% ogółu liczby dni absencji chorobowej kobiet (kod A) (w 2023 r. było to 31,1%),
- reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43) – 7,4% (w 2023 r. – 6,2%),
- epizod depresyjny (F32) – 4,1% (w 2023 r. – 3,7%).

6. ZAŚWIADCZENIA LEKARSKIE Z KODEM LITEROWYM NIEZDOLNOŚCI DO PRACY „C”

W przypadku niezdolności do pracy objętej kodem literowym C, oznaczającym niezdolność do pracy spowodowaną nadużyciem alkoholu, wypełnienie przez lekarza odpowiedniego pola formularza zaświadczenia lekarskiego jest obowiązkowe.

Informacja ta skutkuje nie otrzymaniem świadczenia chorobowego za pierwsze 5 dni niezdolności do pracy.

Zaświadczenia z kodem C zostały wystawione na 99,6 tys. dni niezdolności do pracy (w 2023 r. – 66,3 tys. dni). Przeciętna długość zaświadczenia z kodem C w 2024 r. wyniosła 10,49 dnia i była krótsza w stosunku do 2023 r. blisko o pół dnia.

Ponad $\frac{3}{4}$ zaświadczeń lekarskich z kodem C wystawiono mężczyznom. W porównaniu do 2023 r. liczba ich wzrosła o 47,4%.

Analizując wzrost liczby zaświadczeń z kodem C, należy zwrócić uwagę na niewielką liczebność tych zaświadczeń i dynamikę z lat poprzednich. W 2019 r. wystawionych zostało 12,3 tys. takich zaświadczeń. Zatem w 2024 r. w stosunku do 2019 r. nastąpił spadek o 23,0%.

W 2023 r. wystawiono 6,6 tys. zaświadczeń, a w 2024 r. 9,5 tys. Stąd też wysoki wzrost r/r o 44,9%.

W liczbie wszystkich zaświadczeń lekarskich wystawionych w 2024 r. z tytułu choroby własnej ubezpieczonym w ZUS (22 156,0 tys. zaświadczeń) zaświadczenia z kodem C stanowiły 0,04%.

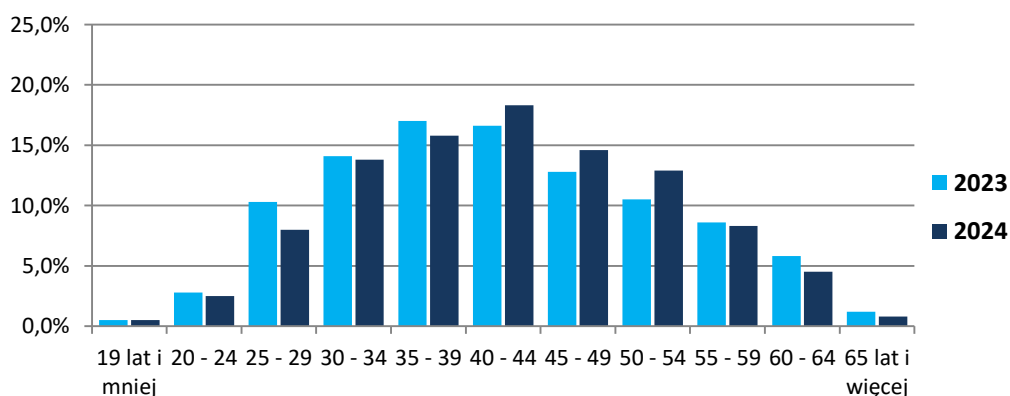
Tabl. 9 Struktura zaświadczeń lekarskich z kodem C wystawionych w 2024 r. z tytułu choroby własnej osobom ubezpieczonym w ZUS według długości zaświadczenia lekarskiego i płci

Wyszczególnienie	Liczba zaświadczeń lekarskich Ogółem	w tym: o orzeczonej długości absencji chorobowej w dniach:						
		1-5	w tym: 1 dzień	6-10	11-20	21 -30	31-33	34 i więcej
	w odsetkach							
Ogółem	100,0	31,9	5,3	27,8	29,5	7,8	1,3	1,7
Mężczyźni	100,0	32,3	5,0	28,7	30,6	6,1	1,0	1,3
Kobiety	100,0	30,5	6,2	24,9	25,9	13,6	2,1	3,0

W 2024 r. z kodem C wydano 9,5 tys. zaświadczeń lekarskich. Najwięcej 31,9% (tj. 3,0 tys.) zaświadczeń wystawiono na okres od 1 do 5 dni. W porównaniu z rokiem 2023 liczba zaświadczeń z kodem C wzrosła o 44,9%, zaś wydanych na okres od 1 do 5 dni o 26,9%.

W 2024 r. wśród zaświadczeń z kodem C największy odsetek 62,8% stanowiły zaświadczenia osób pomiędzy 30 a 49 rokiem życia. Przy czym najczęściej zaświadczenia lekarskie wystawiano mężczyznom w wieku pomiędzy 40 a 44 rokiem życia (19,5%), natomiast kobietom w wieku 30-34 lat (20,3%).

Rys. 13 Struktura liczby dni absencji chorobowej w latach 2023-2024 z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej nadużyciem alkoholu według wieku

Typowymi chorobami związanymi z nadużywaniem alkoholu są zaburzenia psychiczne, marskość wątroby, choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy. Równie często spotykane są problemy związane z układem krążenia, takie jak powiększenie i niewydolność serca (stłuszczenie mięśnia sercowego), czy też z układem oddechowym (obniżona odporność na zakażenia wirusowe), np. zapalenie płuc.

I takie też jednostki chorobowe występują w zaświadczeniach lekarskich z kodem C wystawionych **mężczyznom**. Na 7,4 tys. zaświadczeń – 77,1% stanowiły zaświadczenia z tytułu *Zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania spowodowanych użyciem alkoholu (F10)* (w 2023 r. – było to 70,5%), 3,1% z tytułu *Efektu toksycznego alkoholu (T51)* (w 2023 r. – było to 4,2%), 2,1% – *Zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania spowodowanych naprzemiennym przyjmowaniem środków wymienionych w F10-F18 i innych środków psychoaktywnych (F19)*, 1,0% – *Alkoholowej choroby wątroby (K70)*, 0,9% – *Otwartej rany głowy (S01)*. W sumie zaświadczenia związane z wymienionymi chorobami wystawiono łącznie na 60,4 tys. dni.

W przypadku **kobiet** na 2,1 tys. zaświadczeń wystawionych z kodem C – 46,5% stanowiły zaświadczenia z tytułu *Zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania spowodowanych użyciem alkoholu (F10)* (w 2023 r. było to 33,5%), 14,7% – z tytułu *Opieki położniczej z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26)* (w 2023 r. – 18,8%), 3,1% – *Ostrego zapalenia nosa i gardła (J00)*, 3,0% – *Ostrego zakażenia górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06)*, 2,1% – *Efektu toksycznego alkoholu (T51)*. Liczba dni absencji chorobowej dla tych jednostek chorobowych wyniosła łącznie 18,4 tys. dni.

7. ABSENCJA CHOROBY SZPITALNA Z TYTUŁU CHOROBY WŁASNEJ UBEZPIECZONYCH W ZUS

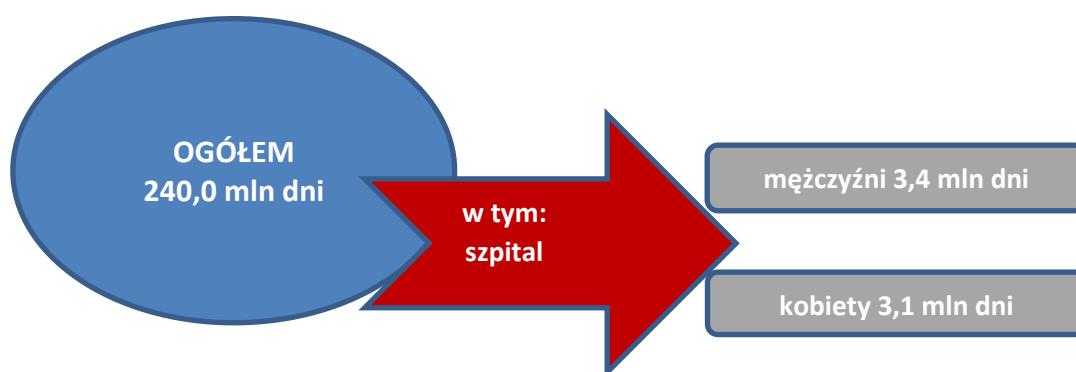
W 2024 r. dłużej przebywaliśmy w szpitalach. Absencja szpitalna osób ubezpieczonych w ZUS, w stosunku do roku 2023, wzrosła o 4,5% w liczbie dni, zaś liczba zaświadczeń szpitalnych była wyższa o 9,8%. Przeciętna długość niezdolności do pracy przypadająca na czas pobytu w szpitalu wyniosła 4,24 dnia (w 2023 r. 4,46 dnia).

Liczba dni absencji chorobowej związana z pobytem w szpitalu osób ubezpieczonych w ZUS stanowiła 2,7% absencji chorobowej ogółem i wyniosła 6 455,6 tys. dni. Wystawiono 1 520,8

tys. zaświadczeń lekarskich związanych z pobytem w szpitalu, co stanowiło 6,9% ogółu zaświadczeń. Na znaczący wzrost szpitalnej liczby zaświadczeń lekarskich w porównaniu do roku ubiegłego miał wpływ m.in. wzrost liczby zaświadczeń wystawionych z tytułu *Nowotworu złośliwego sutka (C50)* – o 17,8% w stosunku do 2023 r. oraz w związku z *Polipem żeńskiego narządu rodowego (N84)* – o 10,7%.

Jak wynika z analizy zaświadczeń, to mężczyźni przebywali w szpitalu dłużej niż kobiety. Szpitalna absencja mężczyzn wyniosła 3 395,2 tys. dni (tj. 52,6% ogółu liczby dni absencji szpitalnej), zaś kobiet 3 060,3 tys. dni. W przypadku zaświadczeń lekarskich proporcje te są odwrócone, kobietom wystawiono 811,2 tys. zaświadczeń lekarskich (tj. 53,3% ogółu liczby szpitalnych zaświadczeń lekarskich), mężczyznom – 709,6 tys. zaświadczeń.

Rys. 14 Absencja chorobowa szpitalna z tytułu choroby własnej w 2024 r.

Absencja chorobowa **kobiet** w związku z pobytem w szpitalu najczęściej spowodowana była *Mięśniakiem gładkokomórkowym macicy (D25)* – 96,0 tys. dni pobytu w szpitalu, *Kamicą żółciową (K80)* – 89,4 tys. dni, *Zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania spowodowanymi użyciem alkoholu (F10)* – 67,1 tys. dni, *Nowotworem złośliwym sutka (C50)* – 61,3 tys. dni. Pobyt w szpitalu **mężczyzn** najczęściej powodowały *Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane użyciem alkoholu (F10)* – 318,3 tys. dni, *Przepuklina pachwinowa (K40)* – 79,6 tys. dni, *Ostry zawał serca (I21)* – 71,5 tys. dni, *Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane naprzemiennym przyjmowaniem środków wymienionych w F10-F18 i innych środków psychoaktywnych (F19)* – 65,1 tys. dni.

8. ABSENCJA CHOROBOWA Z TYTUŁU ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH I ZABURZEŃ ZACHOWANIA

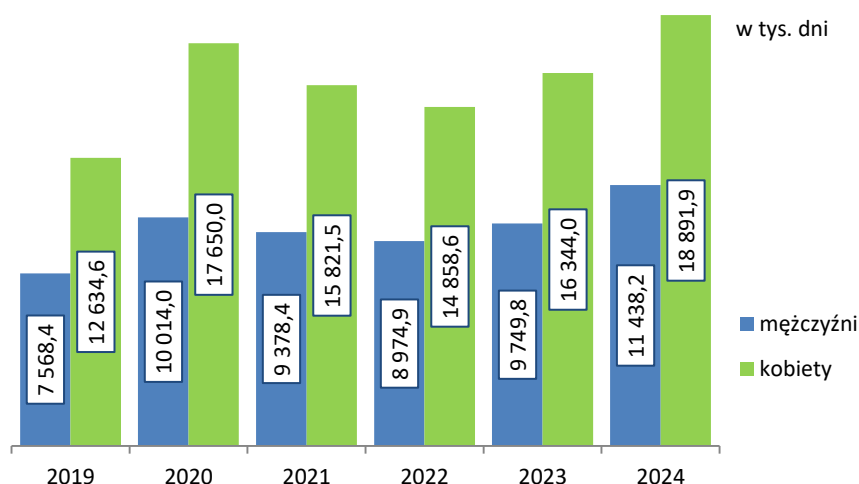
W 2024 r. z tytułu zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania zostało wystawionych 1 604,8 tys. zaświadczeń lekarskich na łączną liczbę 30 331,2 tys. dni absencji chorobowej. Stanowiło to 7,2% ogółu zaświadczeń lekarskich oraz 12,6% ogółu liczby dni absencji. W porównaniu z 2023 r. wydano o 13,8% więcej zaświadczeń lekarskich i z większą o 16,2% liczbą dni niezdolności do pracy. Na przestrzeni roku najwięcej – 149,6 tys. – zaświadczeń lekarskich wystawiono w październiku 2024 r., stanowiły one 9,3% wszystkich zaświadczeń wystawionych z tego tytułu, na łączną liczbę 2 845,4 tys. dni.

Zaświadczenia lekarskie z tytułu zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania zdecydowanie częściej wystawiane były kobietom (61,8%). W 2023 r. odsetek ten był nieznacznie wyższy i wyniósł 62,1%.

Poddając analizie absencję chorobową z tytułu zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w ostatnich sześciu latach obserwujemy znaczący wzrost liczby zaświadczeń lekarskich wystawionych z tego tytułu.

W 2019 r. wystawiono 1 162,1 tys. zaświadczeń lekarskich, na łączną liczbę dni 20 203,9 tys. Odnosząc dane za 2024 rok do roku 2019, tj. roku sprzed pandemii, obserwujemy wzrost o 38,1% liczby zaświadczeń oraz o 50,1% liczby dni absencji.

Rys. 15 Liczba dni absencji chorobowej z tytułu zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania osób ubezpieczonych w ZUS w latach 2019 – 2024 według płci

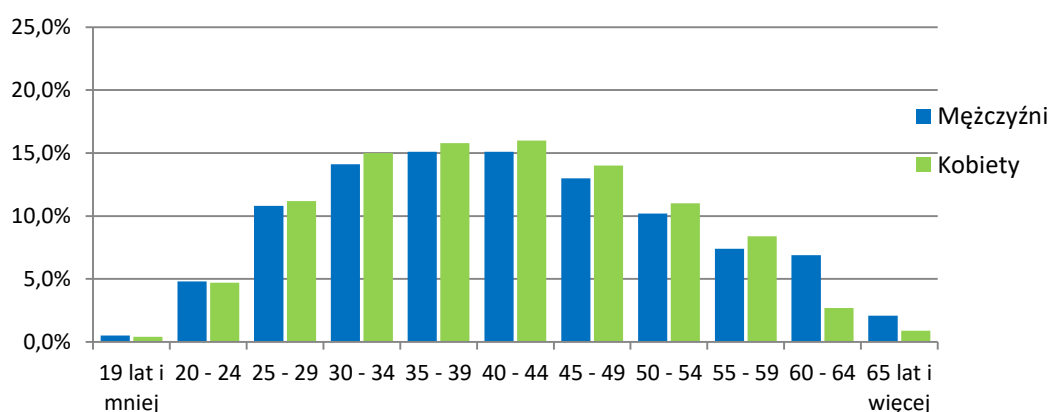

Najwyższy odsetek – 30,2% liczby dni absencji chorobowej odnotowano w grupie wiekowej między 30 a 39 rokiem życia. W populacji kobiet w tej grupie wyniósł on 30,8%, natomiast wśród mężczyzn 29,2%. W 2023 r. udziały te kształtowały się odpowiednio: 30,4%, 31,0% i 29,3%.

Tabl. 10 Struktura liczby dni absencji chorobowej w 2024 r. z tytułu zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania osób ubezpieczonych w ZUS według wieku i płci

Wiek ubezpieczonego	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Ogółem	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	0,5	0,5	0,4
20-29	15,8	15,6	15,9
30-39	30,2	29,2	30,8
40-49	29,3	28,1	30,0
50-59	18,7	17,6	19,4
60-64	4,3	6,9	2,7
65 lat i więcej	1,3	2,1	0,9

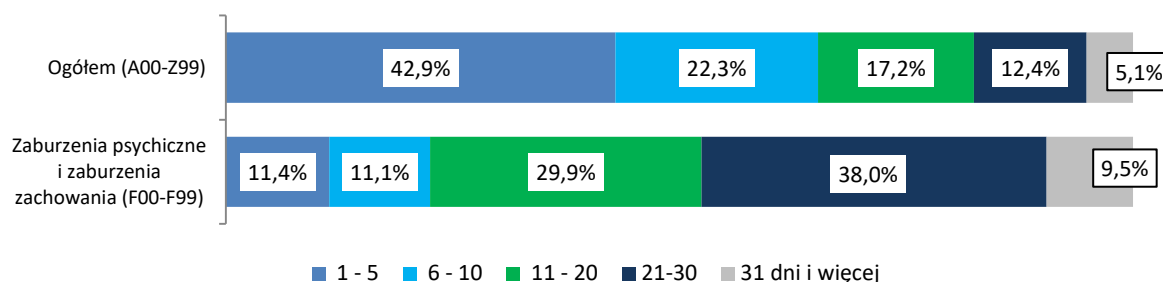
Rys. 16 Struktura liczby dni absencji chorobowej w 2024 r. z tytułu zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania osób ubezpieczonych w ZUS według płci i wieku

W 2024 r. 38,0% zaświadczeń lekarskich z tytułu zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania została wystawiona na okres od 21 do 30 dni (w 2023 r. było to 36,8%). Na okres od 11 do 20 dni wystawiono 29,9% ogółu zaświadczeń z tego tytułu (w 2023 r. – 31,4%).

Natomiast zaświadczenia o długości absencji do 5 dni stanowiły tylko 11,4% (w 2023 r. – 11,6%).

Rys. 17 Struktura liczby zaświadczeń lekarskich wystawionych w 2024 r. z tytułu zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania według orzeczonej długości absencji chorobowej

Zaświadczenia lekarskie z tytułu zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania najczęściej wystawiane były w związku z:

- ✓ *Reakcją na ciężki stres i zaburzeniami adaptacyjnymi (F43)* – 35,3% zaświadczeń z tytułu zaburzeń psychicznych (w 2023 r. było to 33,9%),
- ✓ *Epizodem depresyjnym (F32)* – 17,6% (w 2023 r. – 17,9%),
- ✓ *Zaburzeniami depresyjnymi nawracającymi (F33)* – 8,5% (w 2023 r. – 8,7%),
- ✓ *Innymi zaburzeniami lękowymi (F41)* – 18,1% (w 2023 r. – 17,5%),
- ✓ *Zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania spowodowanymi użyciem alkoholu (F10)* – 4,5% (w 2023 r. – 5,0%).

Należy zaznaczyć, że *Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43)* była przyczyną wzrostu o 18,6% liczby wystawionych z tego tytułu zaświadczeń lekarskich, a o 21,6% liczby dni absencji chorobowej.

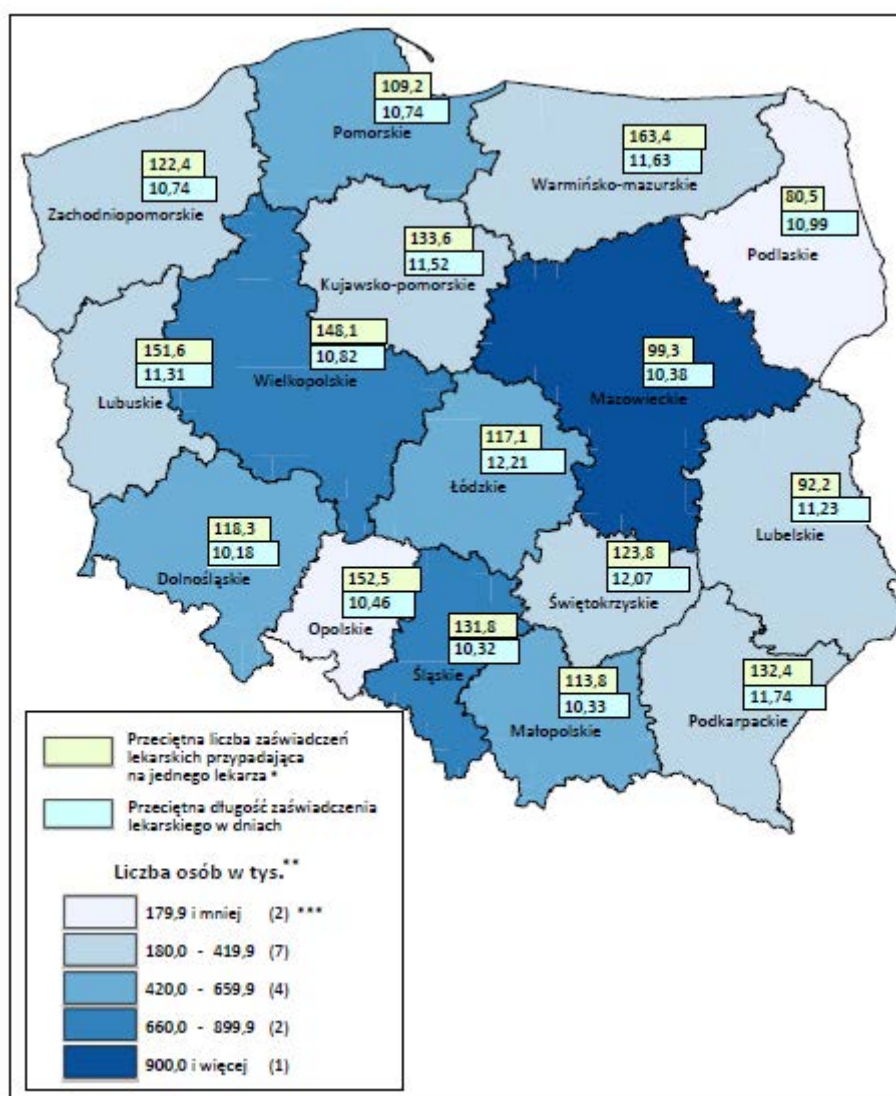
Oprócz jednostek chorobowych związanych z *Zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania (F00-F99)* na absencję chorobową związaną z chorobami psychosomatycznymi miała wpływ jednostka chorobowa *Złe samopoczucie, zmęczenie (R53)*.

W 2024 r. z tego tytułu zostało wystawionych 86,2 tys. zaświadczeń lekarskich na łączną liczbę 411,7 tys. dni. W porównaniu do 2023 r. liczba zaświadczeń lekarskich wzrosła o 1,9 %, natomiast liczba dnia absencji zmalała o 1,2%.

9. LEKARZE UPOWAŻNIENI DO WYSTAWIANIA ZAŚWIADCZEŃ LEKARSKICH

Według stanu na dzień 31.12.2024 r. 183,9 tys. lekarzy było upoważnionych do wystawiania zaświadczeń lekarskich. Najwyższy odsetek lekarzy zarejestrowano w oddziałach ZUS w: Warszawie II – 13,5% ogółu upoważnionych lekarzy, Poznaniu I – 6,1%, Krakowie – 5,8%, Gdańsku 5,7%, Łodzi I – 5,6% oraz Wrocławiu – 5,5%.

Rys. 18 Absencja chorobowa z tytułu choroby własnej osób ubezpieczonych w ZUS, którym w 2024 r. wystawiono zaświadczenie lekarskie według województw

* upoważnionego do wystawiania zaświadczeń lekarskich na dzień 31 grudnia 2024 r.

** liczba osób, którym w 2024 r. wystawiono przynajmniej jedno zaświadczenie lekarskie

*** liczba województw

Przeciętnie na jednego lekarza przypadało 120,5 wystawionych zaświadczeń lekarskich.

Największą przeciętną liczbę zaświadczeń przypadającą na jednego lekarza odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim – 163,4 zaświadczeń, które wystawione zostały przeciętnie na 11,63 dnia. Liczba osób, którym w tym województwie w 2024 r. wystawiono przynajmniej jedno zaświadczenie z tytułu choroby własnej wyniosła 225,7 tys.

W województwie opolskim przeciętnie jeden lekarz wystawił 152,5 zaświadczeń, zaś przeciętna długość tych zaświadczeń wyniosła 10,46 dnia. Przynajmniej jedno zaświadczenie z tytułu choroby własnej wystawione zostało 173,3 tys. ubezpieczonym.

Najmniej przeciętnie zaświadczeń przypadało na jednego lekarza w województwie podlaskim – 80,5 zaświadczenia, a ich przeciętna orzeczona długość wyniosła 10,99 dnia. Zaświadczenia te zostały wydane dla 178,3 tys. ubezpieczonych.

Największą liczbę ubezpieczonych, którym wystawiono przynajmniej jedno zaświadczenie lekarskie odnotowano w województwie mazowieckim – 1 061,7 tys. ubezpieczonych i w województwie śląskim – 892,7 tys. ubezpieczonych. Przeciętne długości zaświadczeń w tych województwach wyniosły odpowiednio 10,38 dnia i 10,32 dnia. Natomiast przeciętna liczba zaświadczeń wystawiona przez jednego lekarza zdecydowanie wyższa była w województwie śląskim – 131,8 zaświadczeń, zaś w województwie mazowieckim – 99,3 zaświadczenia.

10. WYPŁATA ZASIŁKÓW Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Wydatki na absencję chorobową ogółem w 2024 r. wyniosły 31 039,7 mln zł (w porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił wzrost o 16,1%), z tego na zasiłki chorobowe finansowane z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wydatkowano 18 298,0 mln zł (odnotowano wzrost o 16,5%), a na wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy finansowane ze środków zakładów pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – 12 741,7 mln zł (wzrost o 15,4%).

Wydatki na absencję chorobową w analizowanym okresie FUS pokrywał w 59,0%, w pozostałym zakresie wydatki ponosili pracodawcy i FGŚP. W porównaniu do 2023 r. nastąpił wzrost o 0,3 punktu procentowego udziału zasiłków finansowanych z Funduszu

Ubezpieczeń Społecznych w wydatkach na absencję ogółem (na rzecz wynagrodzeń za czas niezdolności do pracy finansowanych ze środków zakładów pracy).

Tabl. 11 Wydatki na absencję chorobową

Wyszczególnienie	2023	2024
	kwota wypłat w mln zł	
Absencja chorobowa ogółem, z tego:	26 743,5	31 039,7
Wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy finansowane ze środków zakładów pracy i FGŚP	11 039,9	12 741,7
Zasiłki chorobowe finansowane z FUS	15 703,6	18 298,0

W 2024 r. na zasiłki i świadczenia krótkoterminowe z FUS wydatkowano 33 903,4 mln zł (tj. o 13,8% więcej niż w roku poprzednim, w którym wydatki te wyniosły 29 789,9 mln zł).

Przeciętna dzienna wysokość zasiłku chorobowego finansowanego z FUS wypłaconego w 2024 r. wyniosła 134,18 zł i była wyższa o 15,0% w stosunku do roku poprzedniego, natomiast przeciętna dzienna wysokość zasiłku macierzyńskiego wyniosła 133,80 zł i była wyższa o 16,8% w odniesieniu do roku poprzedniego.

W porównaniu do 2023 r. wzrosły wydatki na zasiłki opiekuńcze o 9,4% – w 2024 r. wyniosły one 1 803,0 mln zł (w 2023 r. – 1 648,3 mln zł). Przeciętna dzienna wysokość zasiłku opiekuńczego wyniosła 140,81 zł i była wyższa o 14,8% w stosunku do poprzedniego roku.

Fundusz chorobowy

Wydatki na świadczenia pieniężne z funduszu chorobowego w 2024 r. wyniosły 32 804,4 mln zł (o 13,5% więcej niż w 2023 r., w którym wydatki te wyniosły 28 909,3 mln zł).

Wśród świadczeń pieniężnych finansowanych z funduszu chorobowego największy odsetek stanowią wydatki na zasiłki chorobowe.

W 2024 r. wydatki na zasiłki chorobowe wyniosły 17 386,8 mln zł, co stanowiło 53,0% wszystkich wydatków na świadczenia pieniężne z funduszu chorobowego.

Wydatki na zasiłki macierzyńskie wyniosły 10 281,8 mln zł, co stanowiło 31,4% wydatków, natomiast na zasiłki opiekuńcze 1 803,0 mln zł, co stanowiło 5,5% wydatków.

Dla porównania – w 2023 r. kwota wypłaconych zasiłków chorobowych wyniosła 14 906,0 mln zł i stanowiła 51,7% wydatków, zasiłków macierzyńskich 9 538,3 mln zł i stanowiła 33,1% wydatków, a zasiłków opiekuńczych 1 648,3 mln zł i stanowiła 5,7% wydatków.

Tabl. 12 Fundusz chorobowy

Wyszczególnienie	2023	2024
	w mln zł	
Przypis składek ^{1/}	23 544,3	26 781,4
Wydatki / koszty ogółem ^{2/}	29 632,7	33 705,5
Wydatki na świadczenia pieniężne ^{3/}	28 818,0	32 793,4
w tym:		
zasiłki chorobowe	14 906,0	17 386,8
zasiłki macierzyńskie	9 538,3	10 281,8
zasiłki opiekuńcze	1 648,3	1 803,0
<i>Relacja przypisu składek do wydatków na świadczenia pieniężne</i>	<i>81,7</i>	<i>81,7</i>

^{1/} Składki należne, czyli te, które powinny być wpłacone przez płatnika w danym okresie sprawozdawczym.

^{2/} Łącznie z odpisem na działalność ZUS oraz wynagrodzeniami dla płatników składek.

^{3/} Łącznie z kwotą odsetek.

Przypis składek na fundusz chorobowy w 2024 r. wyniósł 26 781,4 mln zł i kwota ta była wyższa o 13,7% w porównaniu z rokiem poprzednim, w którym to kwota przypisu wyniosła 23 544,3 mln zł), a stopień pokrycia wydatków na świadczenia pieniężne z funduszu chorobowego kwotą przypisu składek wynosił 81,7% (w 2023 r. wynosił również 81,7%).

11. PODSUMOWANIE

Wieloletnia obserwacja absencji chorobowej dostarcza informacji pozwalających na poznanie zachowań powodujących absencję, co umożliwia określenie instrumentów zarządzania absencją, takich jak programy z zakresu promocji zdrowia.

Analiza absencji dostarcza także wiedzy o przyczynach chorobowych zachorowalności ubezpieczonych, ich zróżnicowaniu na przestrzeni lat, rozmiarze trwania niezdolności do pracy.

W 2024 r. absencja chorobowa wyniosła 290,0 mln dni, w tym absencja chorobowa ubezpieczonych w ZUS trwała 253,5 mln dni. Absencja chorobowa ubezpieczonych w ZUS tylko z tytułu choroby własnej wyniosła 240,0 mln dni.

W szpitalach przebywaliśmy 6,5 mln dni, był to wzrost liczby dni absencji szpitalnej o 4,5% w stosunku do 2023 r.

Ciekawostką jest, że z datą 16 grudnia 2024 r. wystawiono najwięcej w całym roku zaświadczeń lekarskich z tytułu choroby własnej – 178,6 tys. Zaświadczenia te stanowiły 7,7% ogółu zaświadczeń wystawionych z tytułu choroby własnej w grudniu.

Szczyt wystawionych zaświadczeń lekarskich z tytułu choroby własnej miał miejsce w styczniu i październiku 2024 r. – po 2,4 mln zaświadczeń w każdym z tych miesięcy. Zaświadczenia wystawione w styczniu 2024 r. stanowiły 9,9% ogółu zaświadczeń z tytułu choroby własnej w całym roku, a w październiku 10,0% ogółu wystawionych zaświadczeń. Również znaczący wzrost liczby zaświadczeń lekarskich odnotowano w lutym i we wrześniu, kiedy to w każdym z tych miesięcy odnotowano z tytułu choroby własnej po 2,2 mln zaświadczeń.

Na ogólną absencję oraz na absencję populacji kobiet duży wpływ ma niezdolność do pracy kobiet przypadająca w okresie ciąży. Udział liczby dni absencji chorobowej kobiet w ciąży w liczbie dni absencji ogółem wyniósł w 2024 r. 13,5% (w 2023 r. – 14,5%), natomiast udział liczby dni absencji chorobowej kobiet w ciąży w liczbie dni absencji chorobowej kobiet wyniósł 24,2% (w 2023 r. – 25,8%). Co dziewiąte zaświadczenie wystawione kobietom zostało wydane w związku z niezdolnością przypadającą w okresie ciąży i blisko ¼ liczby dni absencji chorobowej kobiet wynikała z tytułu niezdolności przypadającej w okresie ciąży.

Na przestrzeni ostatnich 5 lat obserwuje się tendencję spadkową liczby kobiet przebywających na zwolnieniach z tytułu niezdolności przypadającej w okresie ciąży o 37,1%, tj. z 392,0 tys. w 2020 r. do 285,7 tys. kobiet w 2024 r. W 2020 r. kobiety w ciąży przebywały na zwolnieniach przez 46 053,3 tys. dni, w latach 2021 – 2023 spadek liczby dni r/r oscylował

między 6,0% a 10,0 %. W 2024 r. w stosunku do 2020 r. wyniósł 29,4%. Przeciętna długość zaświadczenia lekarskiego z kodem B nie zmieniała się i wynosiła 23 - 24 dni.

Analizując także dane demograficzne, wniosek jest jednoznaczny, spadek absencji chorobowej kobiet w ciąży nie jest efektem poprawy ich stanu zdrowia, lecz mniejszej liczby kobiet w ciąży. Porównując dane za lata 2020 – 2024 spadek urodzeń wynosi ponad 30%.

Inną zauważalną tendencją wzrostową, obserwowaną w ostatnich kilku latach, jest absencja chorobowa wynikająca z zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania.

W 2024 r. z tego tytułu zostało wystawionych 1 604,8 tys. zaświadczeń lekarskich na łączną liczbę 30 331,2 tys. dni absencji chorobowej. Stanowiło to 7,2% ogółu zaświadczeń lekarskich oraz 12,6% ogółu liczby dni absencji. W porównaniu z 2023 r. wydano o 13,8% więcej zaświadczeń lekarskich i z większą o 16,2% liczbą dni niezdolności do pracy.

Odnosząc rok 2024 do 2019 roku obserwujemy wzrost o 38,1% liczby zaświadczeń oraz o 50,1% liczby dni absencji – w 2019 r. zostało ich wystawionych 1 162,1 tys., na łączną liczbę dni 20 203,9 tys.

Zaobserwowano także znaczący wzrost absencji spowodowanej jednostką chorobową krztusiec (A37). Zarówno liczba zaświadczeń lekarskich wystawionych z tego tytułu, jak i liczba dni absencji chorobowej wzrosły ponad 30-krotnie (r/r) z 0,2 tys. liczby zaświadczeń lekarskich w 2023 r. do 5,6 tys. w 2024 r. oraz z 1,2 tys. dni absencji w 2023 r. do 43,1 tys. w 2024 r. Ponad 60% zaświadczeń lekarskich z tytułu jednostki krztusiec wystawionych zostało kobietom.

Od lat rosną wydatki na absencję chorobową finansowaną z FUS i funduszy zakładów pracy. W 2024 r. na absencję chorobową ogółem wydatkowano 31 039,7 mln zł. Wydatki na absencję chorobową w tym okresie Fundusz Ubezpieczeń Społecznych pokrywał w 59,0%, w pozostałym zakresie wydatki ponosili pracodawcy i FGŚP.